

Sosialidemokratinen puolue Suomessa.
Puoluehallinnon lentokirjasia N:o 9

Naiskysymys ja Sosialidemokratia.

Sivöittänyt

Eily Braun.

Wärfacten toimittanut

Hlma.

Seitintö. Toimittajan toimikunta: O. S.

Sinta 10 penniä.

Puolueen sanomalehtiä ovat: (Helsingissä) *Työmies*, ilmestyy 6 kertaa viikossa, 1 v. 10 mk., $\frac{1}{2}$ v. 5 mk., $\frac{1}{12}$ v. 1 mk., *Arbetaren*, ruotsinkielinen viikkolehti, 1 v. 4 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2 mk., *Sosialistinen Aikakauslehti*, 2 kertaa kuukaudessa, 1 v. 4 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2 mk., $\frac{1}{12}$ v. —: 50, *Työmiehen Illanvietto*, 8 sivuinen viikkolehti, 1 v. 5 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2: 50, *Kurikka*, pilalehti, 2 kertaa kuuk., 1 v. 4 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2 mk., *Palveliatarlehti*, 1 kerta kuussa, 1 v. 2: 50, $\frac{1}{2}$ v. 1: 25. (Tampereella) *Kansan Lehti*, 6 ja 3 kertaa viikossa, (6 päiv.) 1 v. 8 mk., $\frac{1}{2}$ v. 4 mk., $\frac{1}{12}$ v. —: 75, (3 päiv.) 1 v. 4 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2: —, $\frac{1}{12}$ v. 40 p. (Turussa) *Sosialisti*, toukok. alusta 6 kertaa viikossa, 5: 90, 3 kert. viikossa (vuoden alusta) 1 v. 4 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2 mk. (Oulussa) *Kansan Tahto*, 6 kert. viikossa, 1 v. 6 mk., $\frac{1}{2}$ v. 3 mk. (Wiipurissa) *Työ*, 3 kertaa viikossa 1 v. 5 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2: 50. (Kotkassa) *Eteenpäin*, 3 kertaa viikossa 1 v. 4 mk., $\frac{1}{3}$ v. 2 mk. (Porissa) *Sosialidemokraatti*, 3 kertaa viikossa 1 v. 4 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2: 25. (Vaasassa) *Vapaa Sana*, 3 kertaa viikossa, 1 v. 5 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2: 50. (Kuopiossa) *Savon Työmies*, (alkaa ilmestyä) 3 kert. viik., 1 v. 4 mk. (Jyväskylässä) *Sorretun voima*, (alkaa ilmestyä) 3 kert. viik., 1 v. 4 mk., $\frac{1}{2}$ v. 2 mk. (Hämeenlinnassa) *Hämeen voima*, 2 kert. viik. 1 v. 3 mk., $\frac{1}{2}$ v. 1: 60. (Heinolassa) *Itä-Hämeen Raivaaja*, viikkolehti, 1 v. 2 mk. $\frac{1}{2}$ v. 1 mk. (Sortavalassa) *Rajavartija* y. m.

Työväen kirjallisuutta on saatavana Työmiehen, Kansan Lehden, Sosialistin, Eteenpäin-lehden y. m. työväenlehtien konttoreista ja Työväen kirjakaupasta Wiipurissa. Suositamme seuraavia teoksia: R. Blatchford, Iloinen Englanti, hinta 1: 25 ja 1: 80, Ursin, Tulevaisuutta kohti, 2: —, Työväenkysymyksiä II, 75 p., III 60 p.; Bellamy, Vuonna 2,000, 3: —; Morris, Ihannemaa, 2: —, Koitar I kalenteri —: 75, II 1: 50; Liebknecht, Hyökkäystä ja puolustusta —: 50; A. Bebel, Nainen 3: 50 tai 4: 25; Salin, Kansan tahto —: 30; Lachman, Kristinuskon ja sosialismi —: 25; Tainio, Minkätähden perustetaan ammattiyhdistyksiä —: 25; Pahan juuret —: 10; Muutama sana maatalviljelevälle työväestölle —: 10; Rylander, Kahdeksantuntinen työpäivä —: 15; Mäkelä, Verotuskysymyksiä —: 15; Sirola, Piirteitä siveyskäsitteiden kehityksestä —: 10; Enrico Ferri, Sosialismi ja uuden ajan tiede 1: 50; Sirén, Pieniviljelijöiksikö tilaton väestö —: 10; P. L—nen, Suomen työläinen —: 10; Työväen katkismus —: 30; (Työmiehen uudet lentokirjaset: A. A. Issaieff, Sosialismi ja kristinuskon —: 20 p.; Juoni, sensuurin kieltämä kirjanen, —: 15; Robert Ågren, Veljeys, Vapaus ja tasa-arvoisuus —: 15; Suomen sosialidemokratian puolueen ohjelma —: 5; Työväen laulukirja, kov. kans. —: 40, pehm. kans. —: 25); Kautsky, Sosialismin historia 3: —. Sen lisäksi albumeja, kalentereja, pöytäkirjoja, lentokirjasia y. m.

Hafsalainen sosialidemokrati rouwa Lily Braun on julais-
sut pieneri teoksen, jossa hän selwittelee naiskysymyksen
ja sosialidemokratian suhdetta toisiinsa. To esipuheessa wiit-
taa siihen, että porwarillisen naisliikkeen ja työläisnaisten
liikkeen välillä on suuri ero. Porwarillinen naisliike pyr-
kii waan poistamaan kaikkia niitä rajoituksia, jotka asettawat
naisen yleis- tai yksityis-oikeudellisessa suhteessa ala-arwosem-
paan asemaan kuin miehen. Edut, joita se woi saawuttaa,
tulewat hyödyttämään siis pientä osaa naisista, waan nuo
työläisnaisten suuret joukot, jotka juuri enin olisimat awun
tarpeessa jääwät miltei kaikkia sen tuottamia etuja waille.

Niille, jotka owat sosialidemokratian kannalla, jattaa
esititäjä, on naiskysymys waan osa suuresta yhteiskunnalli-
sesta kysymyksestä, ja sellaisena siis mahdoton ratkaista noi-
den enemmän tai vähemmän hywää tarkoittawain porwa-
rillisten naisten ajamain yhteiskuntareformien kautta. Toka
ennakkoluulottomasti ja johdonmukaisesti ajattelee ja joka pe-
rinpohjin tutkii naiskysymystä — tarkoin huomattawa: koko
naiskysymystä eikä waan porwarillista — sen tähtyn, sa-
moin kuin jotaisen, joka yhteiskunnallista kysymystä waka-
wuudella tutkii, wälttämättömästi johtua sosialidemokratiaan.

Me emme suinkaan toivo, sanoo tekijä esipuheensa lo-
puksi, että voisimme woittaa porwarillisia naisia puolellemme.
Liiian sywälle on heihin juurtunut luokka-itsekkäisyys, jota
wuosifatoja on wireillä pidetty, liian sywälle elämänsä ja
ajatukseinsa oman luokkansa edut ja intressit. Mutta kenties
tulee heille kuitenkin jostus aawistus siitä, että löytny jotain
suurempaa, jotain liikuttawampaakin onnettomuutta mail-
massa, kuin heidän säätnysä tynymättömät tyttäret; että hei-
dän piiriensä ulkopuolella käydään taistelua, joka on toti-
sempaa ja pyhempää kuin muotiriidat ja että tuo innostuf-

sen tuli, jota lopullisen voiton takaa, ei ole sieltä etsittävässä, missä yksituiset ihmiset haaveilevat sitä tai tätä, vaan sieltä, missä miehet ja naiset yhdistetyin voimin taistelevat suuren päämäärän hyväksi. Ja tuo suuri päämäärä on: ihmiskunnan vapauttaminen taloudellisesta ja siiveellisestä orjuudesta.

* * *

Ruten siis tunnettu, eivät työläisnaiset tahdo käsitädesjä kändä porwarillisten naisten kansa eivätkä olla heidän kanssaan missään yhteistoiminnassa. Tätä menettelytapaa eivät porwarilliset naiset ymmärrä. He niin vähän tietävät työläisnaisten elämästä ja yleensä sosialidemokratista.

He wiittaawat Englantiin ja sanovat, että siellä työläisnaisten kysymystä katsellaan puhtaasti taloudellisena kysymyksenä ja että siellä porwarilliset naiset ja työläisnaiset käyvät hyvässä sopusssa käsitädesjä. Se on kyllä totta. Englannin walistunut porwaristo on tosiaanfin jo pitkän aikaa tutkinut ja auttanut työväen pyrinnoita. Porwarillisiin jopa ylimysmielisiin piireihin kuuluvat naiset ja miehet ovat uhranneet paljon rahaa, aikaa ja voimia työläisnaisten ja työläismiesten ja yleensä ammattiyhdistysten hyväksi ja owatpa saaneet luottamustakin osakseen näiden puolelta. Mutta tämän kaiten owat porwarilliset tehneet ainoastaan joko sentähden, että heillä on tarwe kättää wapaata aikaansa hyödyllisesti, tai sentähden, että he tahtowat menettellä muodin mukaan. Mutta miten vähän nämä porwarilliset owat ymmärtäneet työläisnaisten tarpeita, osottaa se seikka, että melkein kaikki wapaamieliset naisyhdistykset, luvultaan useita tuhansia, owat erittäin innokkaasti wastustaneet työläisnaisten suojelulainsäädäntöä koska siten muka „työläisnaisten wapaus“ tulee sorretuksi. Erittäin kawaawaa on myöskin se, että he usein parlamenttiwaaleissa owat äänestäneet wanhoillisten ehdokkaita. Mutta vielä pahempi on se wälillinen waiutus, jonka he owat aikaan saaneet. Porwarillisten naisten ojanotto työläisnaisten liikkeeseen on nimittäin heikontanut näiden joukkojen luotkatietoisuutta ja yhteishenkeä. Eikä Englannin työläisten ta-

loudellinen ajema ole juinkaan kadehdittavaa. Kurjuus siellä kun nhä waan enenee!

Wielä sanovat porwarilliset naiset usein, että owat sangen huwitettuja köyhälistön naisten vapautus-pyrinnöistä. Mutta kuka ei sitten olisi „huwitettu“ siitä nyhään? Toiset owat sitä pelosta, kun huomaawat, miten sorretut joukot uhkaawina pyrkivät waloa kohti, toiset owat sitä taas säälistä, sillä heitä vastaan irwistää kaitfiolla kurjuuden haamu. Heidän tarvitsee ainoastaan awata silmänsä nähdäkseen, miten kaitkein syntömimmät sortuwaat kurjuuden uhrikki. Mutta haihatteluwista tunteista ja kauniista puheista on vielä pitkä asfel wafawaan työhön. Knyllä porwarien naiset owat tehneet paljo foreita päätöksiä, kun innostuksen aalot owat korkeina kuohuneet, mutta wähän heiltä on toimintaan jäänyt aifaa.

Kauniilla sanoilla ei ihmiskuntaa kuitenkään paljoakaan eteenpäin auteta, siihen tarwitaan wafawaa, johdonmukaista työteliästä toimintaa. Yksin sosialidemokratia kytenee siihen kyllin tarmokkaasti, waan ei porwarilliset naiset, jotka eiwät sosialidemokratiasta mitään tiedä eiwätkä myöskään mitään tahdo tietää.

Porwarillisiin naisiin waituttaa heidän sanomalehdistönsä wielä enemmän kuin porwarillisiin miehiin. Heidän waillinaisen maailman- ja elämäntofemuksensa johdosta jääwät he niin naiweiksi ja kehittymättömiksi, että uskowat kaitkea mitä waan heidän sanomalehdissään on prantätty. Porwarillisilla naisilla on siis sangen huono käsitys noista „kumoutfellisista“ s. t. s. sosialidemostrateista, ja suurimaksi osaksi juuri sentähden, kun heidän sanomalehdistönsä aina näitä morffaa ja soimaa.

Jos heille lapsuudessaan tulee uskonnollisia epäilyksiä, sanotaan heille: „sellaisia ei saa ajatella“; jos he myöhemmin rupeawat epäilemään nyhteistuntajärjestyksen oikeudellisuutta, niin huutaa heidän sanomalehtensä, heidän miehensä, heidän nyhteistuntaluofkansa heille samalla tawalla ja suurin osa porwarillisia naisia — nuo suuret lapset — tynnywät ja uskowat mitä heille sanotaan.

Meidän wastustajaimme warastosja on paljon sellaisia syntöksiä, joita he wähän wäliä heittäwät meidän silmillemme

ja joilla he luulewat meidät lannistawansa. On huomattu, että juuri porwarilliset naiset owat kaikkein herkimpiä näitä syntöksiä uskomaan. Näytteeksi olkoon tässä muutamia, joita wastustajamme useimmiten käyttäwät ja joita naisia ehti enimmäen peloittawat.

Wastustajamme sanowat: „Sosialidemokratia tahtoo häwittää perheen, se saarnaa wapaata rakkautta, se tahtoo riistää lapset äidiltään, wiedäkseen ne waltion kaswatuskasarmeihin“.

Eiwät ainoastaan armostelutynnyä wailla olewat porwarilliset naiset usko tätä wäitettä ja tunne itseänjä sen kautta loukatuiksi, waan myöskin korkeammalla siwistyskannalla olewain naisten olen kuullut sanowan: „Sosialidemokratian muun ohjelman kyllä woin hywäkshä, mutta perheen häwittämistä, sitä minä en sallii“.

Miten sen asianlaita sitten oikeastaan lienee?

Katsokaamme erilaisten yhteiskuntaluokkain perheitä: jos sosialidemokratia todella tahtoo perheen häwittämistä, niin sillä on enään hywin vähän tehtäwää jälellä. Sillä perhehän on jo hajonnut. Kapitalismi on sen hajottanut. Valjon ihmisonnea on se uhrikseen waatinut. Harwassa löytny niitä, jotka owat woineet oikean onnensa säilyttää. Ylemmissä yhteiskuntapiireissä ei enimmäkseen awioliitto riipu molemmin puolisesta rakkaudesta, waan warallisuudesta. Täytny säädynmukaisesti elää; wasta myöhemmin saa mies wiran tai muun aseman, jolla hän perhettään woi elättää. Jos hän nuorena tahtoo mennä naimisiin, niin täytny hänen sydämensä olla niin harjotettu, että se komennuksen mukaan kiintyny sellaiseen tyttöön, jolla on suuret myötäjäiset. Jos sydän ei ole sellainen, tarjoutuu hänelle kaikkialla niin sanottu „ostettu rakkaus“, joka todellisuudessa on paljoa halwenpaa kuin lain kautta wahwistettu awioliitto kaikkine seurauksineen, kotoisine puutteineen ja lapsenitkuineen. Ja jos todella säädynmukainen rakkauden tunne molemmat on sattumalta yhdistännyt, niin miten usein se on ainoastaan hetkellinen hurmaus, jota seuraa pittää ja tuskallinen walweutuminen! Porwarillisten tyttäret kaswatetaan niin paljo kuin mahdollista eroitettuina pojista ja nuorukaisista. Ainoastaan talwimarffinoilla, tanssiaisissa ja seurapiirissä, missä he

kumpikin ovat sekä sijällisesti että ulkonaisesti pyyntäytyinä (s. t. s. teeskennellihin puheenparsin), annetaan heidän toisiansa kohdata. Wasta avioliitossa oppivat he tuntemaan tarkemmin toisensa ja silloin useimmiten molempain mitä epämieluisimmaksi hämmästyksiksi. Toisinaan ottavat nämät onnettomat awioeron; mutta tavallisesti laahaawat he läpi elämänsä nöyrästi toinen toistaan ja antawat wälinpitämättömyydessä ja wastenmielisytyydessä siitettyjen lappien kaswaahtyksissä perhe-elämän ilmasja, josta puuttuu kaikki se, mitä avioliiton todella avioliitoksi tekee: molemminpuolinen rakkaus ja yhteiset harrastukset.

Kun kapitalismin waiwutus porwarillisten avioliittoon on wälillinen, on sen waiwutus köyhälistön perhe-elämään sen sijaan suora ja wälitön.

Köyhälistöön kuuluwat mies ja nainen löntäwät helposti toisensa, sillä „säädynmukainen“ proletarien elämä ei waadi mitään kapitalia. Enimmäkseen tuntewat he toisensa jo tarkoin ennen avioliittoa ja kummallakaan ei ole korkeampaa siwistystä. Mutta minkälaiseksi muodostuu perhe-elämä? Mies työskentelee 12—13 tuntia ja wielä enemmänkin tehtaasja, rakennuksella tai työpajassa päiwittäin; nainen seisoo aamusta aikasesta iltaan myöhään joko koti-teollisuudessa tai on hän myöskin tehtaasja. Niukan päiwällisen wie hän usein miehelleen työmaalle, misjä tämä jonkun puun warjossa tai jonkun uutisrakennuksen pahalta löyhääwässä kellarisja tai muussa samanlaisessa „ruokasalissa“ hätäisesti nieläsee sen, woidakseen edes wähän lewätä päälle. Kun hän tulee kotiin, löntää hän kylmän, syntyä rakennuksen, ja kohtaa aikaisin wanhentuneen wäsynneen waimon. Usein näkee hän wielä kalpeat lapsensa, joille ei hänellä ole mitään hauskaa sanottawaa. He nimittäin pyntäwät leipää. Jos hänelle tulee työnsiisauksen kautta wapaata aikaa, ei häntä woi silloinkaan perhe-elämä ilahuttaa, sillä puute irwistää hänelle autiossa kodissa, hänen lapsiensja laihosta kaswoista ja waimonsja tynneltyneistä silmistä. Häneltä puuttuu alleisiwistystä ja jouto-aikaa woidakseen henkisesti kehittäjä, puuttuu myös ystäwällistä huonetta, jossa mielellään wiettäisi hiljaisen illan henkisen työn ääressä. Ja tämä sama yhteiskunta, joka riistää häneltä kaikki mahdolli-

set henkiset ilot, heittää häntä kiwellä, niinpian kuin hän tuon painon alla koettaa epätoivoista asemaansa wärijuo- milla unhottaa.

Ja mitä tulee köyhälistön lapsista? Heidän äitiensä huono rawinto ja epäterweelliset elämäntawat waituttawat sen, että lapsista tulee heikkoja ja kiwulloisia. Ensimmäisinä elämänwuosinaan eiwät he saa osakseen tarpeellista huolenpitoa, sillä äidin täntyn jo 4—6 wiikon kuluttua synnytyksen jälkeen mennä jälleen tehtaaseen, wieläpä pakottaa hänet katkera puute aikaisemminkin ompelukoneen tai pesupunkan ääreen. Siitä seuraa se, että köyhälistön lapsia kuolee jo ensimmäisellä ikäwuodella 30 pr. jota wastoin warakasten vanhempain lapsia ainoastaan 8 pr.

Ne, jotka jääwät elämään, saawat osakseen waan wä- hän tuosta paljon kiitetystä ihmiselämän onnenajasta, lapsuudesta. He eiwät kaswa perheen helmassa vanhempainja hoitamina ja suojelemina, waan kadulla ja pihamaisja, kaitille pahoille ja siweettömille tawoille alttiiksi annettuina. Eiwät he woi sitäkään wähäistä henkistä rawintoa julattaa, jonka he koulusja saawat, sillä heidän täntyn aamulla aika- seen ennen kouluun menoa ja illalla myöhään tehdä kaiten- laista palwelusta, tai jo nuoruuswuosinaan kotona työs- kennellä josjakin kotiteollisuuden haarasja.

Täntältaista on perhe-elämä todellisuudesja ja tämäntö perhe-elämän tahtoo sosialidemokratia häwittää?

Se saarnaa „wapaata raffautta“, sanotaan. Löntynkö mitään kauniimpaa sanaa kuin tämä, kun me käsitämme sen ostetun ja pakotetun raffauden wastakohtana. Sellainen wapaa raffaus, jota meidän wastustajamme tällä sanalla hymmärtäwät ja etenkin juuri meidän miespuoliset wastusta- jamme, wallitsee juuri nykyaikana. Miehellä on wapaus, wähintäkään porwarillista kunniaansa alentamatta, seurata „raffauttaan“ s. i. s. himojaan. Hän woi wiattoman tytön wietellä, hän woi kunniallisena puolisona ja perheen isänä kodin ulkopuolelta löntää wähästä rahasta „raffautta“ niin paljon kuin haluttaa.

Kun me puhumme wapaasta raffaudesta, niin emme me tarfota sitä, että työnantajat saisiwat wapaasti pitää waimoinaan työsään olewia työläisnaisia, waan sitä, että

miesten ja naisten tulee valita toisensa rakkaudesta, riippumattomina kaikista taloudellisista oloista. Ainoastaan sellaista voi sanoa todelliseksi, siweelliseksi avioliitoksi, ainoastaan sellaisessa kasvatetaan lapset siweellisesti puhtaina. Samasta syystä waadimme me awioeron saannin helpottamista, sillä jos ei awioliitossa mitään muu miestä ja waimoa liitä toisiinsa kuin jonkun wirkamiehen siunaus, on se waan laillistettua prostitutsionia.

Koska nykyisen yhteiskuntajärjestyksen pohjalla on näitä kysymyksiä mahdoton heti ratkasta, niin waatii sosialidemokratia eräitä lain muutoksia ja yhteiskunnallisia reformeja, jotka kysymyksen lopullista ratkaisua tulewat helpottamaan.

Se waatii kahdeksantuntista työpäivää sekä miehille että naisille. Wasta sitte kun se on saatu, tulewat vanhemmat siihen asemaan, että he edes wähän woivat työskennellä lastensa hyväksi. Miehelle ja waimolle tulee silloin, ei ainoastaan aikaa waan myöskin ruumiillista woimaa ja halua kehittämään itseänsä henkisesti.

Mitä lapsiin tulee, niin waatii sosialidemokratia kaikille lapsille pakollista kansakoulun käyntiä, yhden tefewää misä asemassa vanhemmat sitte owat; se waatii opetusta maksuttomaksi ja opetuswälineitä ilmaiseksi kaikissa oppilaitoksissa. Nätkäiset koululapset, joita ainoastaan henkifellä ruualla rawitaan, owat wain pilkaksi meidän „siwistyneelle“ wuosikadallemme. Ja aiwan surullisen hullunkurifelta täntyn sen jokaisesta oikein ajattelewasta nänttää, että henkinen siwistys ei riipu oppilaan tywystä, waan hänen vanhempainsa rahapussista. Miten usein porwarillisten vanhempain pojat waiwalloifesi laahaawat itseään läpi lyseon ja jälkeinpäin owat rajitukseksi kaikille, jotka tulewat heidän kansaan tefemisiin, sen sijaan, että heistä olisi woinut tulla aiwan erinomaisen hywiä suutareita, räätäleitä tai muita käsityöläifjiä. Ja kuinka usein luonnonlahjat, jotka mailman henkistä rikautta enentäifiwät, owat könhälistön lapsissa jo siemeninä tukahutetut. Niin moni joutuu tehtaaseen koneen ääreen, waikka hänen oikea paikkansa oikeastaan olisi ollut yliopiston opettajana.

Muutamain porwarillisten naisten silmisjä kummittelee wielä lisäksi waltion kaswatuslaitos. Itäntuin ei nykyään

porwarillisten lapset suurinta osaa päivästäan wiettäisi yleisissä siwistyslaitoksissa. Ja ikäänkuin eiwät lufemattomat wanhemmat pitäisi sitä suurimpana onnena, että woivat lapsensa lähettää muutamiksi wuoriksi kotoa pois johonkin opettamaan laitokseen. Ja sitä eiwät he tee ollenkaan siitä syystä, että tahtoisiwat wahingoittaa heitä, waan koska he huomaawat, että siwistyneiden opettajain kaswatus on heidän lapsilleen edullisempaa, kuin wanhempain enemmin tai vähemmän puutteellinen kaswatus kotona.

Sosialidemokratian waatimukset työwäen suoelus-lainsäädäntöön nähden — tuo jo ennen mainittu normaalityöpäiwä, normaalipalkka n. m. — eiwät suinkaan ole syntyneet wihamielisyydestä perhettä kohtaan, päinwastoin perheen ehyden säilyttämiseksi.

Sietää myöskin samassa yhteydessä tulla mainituksi, että sosialidemokratia ei tahdo perhe-elämää palauttaa wanhaan muotoon, jossa se satawuotta takaperin oli, sillä taloudellinen kehitys ei kulje taaksepäin. Entisen perheen perustus oli siinä, että nainen oli kodin tuotantowoimana; tämän kautta muodosti melkein aina jokainen koti itsenäisen waltakunnan. Nykyään on perheen äidiltä teollisuus ottanut suurimaksi osaksi pois hänen työnsä. Kehityksen edistyessä tulee warmaan tuo viimeinenkin kohta katoamaan, joka niin sitkeästi on naisia pitänyt kotiin kahlehdittuna, nimittäin työksi. Myös tämän pienteollisuuden sijalle astuu suurteollisuus, kuten Amerikassa on jo tapahtunut.

Toinen syntös, jonka porwarilliset naiset sosialidemokratiaa vastaan tekewät, on se, että se muka „tahtoo häwitää uskonon“.

Kiitos kaswatukselleen, owat naiset uskonnollisempia kuin miehet j. t. j. he owat tawanmukaisen, sowingnoisen uskonnon sitomia, uskonnon, jonka kansa todellisella uskonnolla ja erittäinkin kristinuskolla on sangen wähän tekemistä.

Sosialidemokratia selittää uskonnon yksityisasiaksi, ja tähtyy myöntää, että se sillä tekee uskonnolle suuren palveluksen. Ja eikö uskonnon pitäisi olla jokaisen yksityisen wakaumuksen asia? Eikö se ole aiwan uskonnon pilkkaamista, että sitä wirtateitse määrätään ja pakotetaan? Raikkialla pidetään teeskentelijää mitä halwefjittawimpana ihmisenä. Mutta

mitä tulee meidän ajatella waltiosta, joka alamaisiaan pakottaa teeskentelyyn. „Hedelmistään heidät tunnetaan“, sanotaan uudessa testamentissa, eikä siitä palweleeko sitten Jehowaa, Kristusta, Buddaa tahi ei usko mihinkään persoonalliseen jumalaan. Sosialidemokratia ei siis tahdo häwit- tää uskontoa; se tahtoo tehdä sen waan jokaisen yksittäis- asiaksi, sydämmen asiaksi, se tahtoo, että jokainen ihminen seuraisi estämättä wakaumustaan, yhdenkewää jos hän sitte on kristitty tai ateisti, muhamettiläinen tai pakana.

Yhtä perätön kuin tämä, on myös se syntyös, että sosia- lidemokratia muka ainoastaan werisen wallankumouksen kautta tahtoisi saada itselleen wallan. Waikka juuri sosiali- demokratia estää wäkiwaltaisuuksia. Suuri se työskentelee noitten sywien riwien kaswattamiseksi ja kehittämisiksi, niin että wallan- kumous, s. t. s. meidän kapitalistisen yhteiskuntamme muuttumi- nen sosialistiseksi, pantaisi tähtäntöön rauhallista tietä. Mutta yläluokka huutaa: tahdotaan sosialidemokratiaa jo tänäpä wal- taan saattaa. Nähtävästi ne, jotka tällaista saarnaawat, toivo- wat tällaisilla luulotteluilla woivat kääntää ihmisten mielipiteet sosialidemokratiaa vastaan. Waikka juuri sosialidemokratiaa ja sen lewittämää siwistystä he saawat kiittää siitä, että sorrettujen suuret laumat owat niin kärkevällisiä, etteiwät heti ryhdy werisellä wallankumouksella kapitalismia kufista- maan, waan tynnywät askel askeleelta menemään eteenpäin.

Kun me sitten olemme tämän porwarillisten naisten wastawäitteen kumonneet, niin sanotaan melkein aina: „Niin, paperilla kyllä saattaa kaiikki olla siten, mutta todellisuudessa on aiwan toisin. Siellä taistellaan mitä kiukkuisimmalla ta- walla, siellä meidän tarkoituksemme aina epäillään, waik- takin ne olisimat hywin aijottuja“.

Tähän huomautamme ensiksi, että taistelua täntyny aina olla olemassa niinkauwan kuin ihmiset eiwät ole enkeleitä. Ja toiseksi rohkenemme epäillä, tokko ne owat sosialidemo- kratit, jotka häiläilemättömimmin taistelewat. Porwaristo pa- nettelee sosialidemokratiaa paljoa rumemmalla tawalla, kai- kellaisella wäärnydellä jopa raakuudellakin koettaa se yksi- tyisiltä sosialidemokrateilta riistää sekä leiwän että kunnian. Ja juuri ne tekewät tällaista, jotka owat saaneet siwistystä ja hywän kaswatuksen.

Röyhälistö ei tunne hienostelua, se sanoo mitä sen sydämmellä on ja on aivan ihmeellistä, että se, nähdesään wastustajainsa rikkauden silmäinsä edessä nhä kaswawan sekä oman furjuutensa waan nhä lisääntywän, ei paljon pahemmalla tawalla osoita wihaansa. Siwistyksen ja rikkauden mahtia vastaan täntyn sen taistella vähäisillä woimillaan. Nuo „nyhtäläiset oikeudet“ jotka waltio kaitille alammaisilleen muka takaa, owat työläiselle waan paperilla. Se kohtelu, jonka porwarillinen naisliike saa osakseen, on sangen kuwawa ja todistaa nämät sanat oikeiksi. Porwarillisia naisyhdistyksiä ei wainota ja wieläpä heidän yleiset kokouksensaakin jäävät poliisin wartioimista waille, jotawastoin työläisnaisten yhdistykset hajoitetaan kaikenlaisten tefosnitten perusteella.

Kun sellaisia tapahtumia näkee edesään, on se hnywinfin käsiteltäwissä, että sosialidemokratiset miehet ja naiset eiwät aina esiinny „hienolla tawalla“, waan jiten, että se toijinaan louffaa. On myös luonnollista, että porwarillisten naisten mahdollisesti hnywäätarfoittawiafin harrastuksia epäluulolla katsellaan. Työwäki ei ole tähän asti tottunut saamaan tältä taholta tukea waatimukjilleen.

Röyhälistöä on tyllä festitty jonkinlaisella hnywäntefewäisnyhdellä. Mutta meidän työläisemme owat tulleet sille siweellisen tietoisuuden asteelle, että he armosta ja armelijaisuudesta tullutta hnywäntefewäisnyttä katselewat solwauksena. Nyöskin tietäwät he, että hnywäntefewäisnyys wahingoittaa nyhtäläisesti antajan kuin vastaanottajanfin luonnetta: almujen antamisella nufuttaa antaja omantuntonsa, hän tulee nypeäksi ja itseensä tnyntnywäiseksi, vastaanottaja tulee taas riippuwaiseksi antajasta, hän kadottaa rohkeutensa ja luottamuksen omiin woimiinsa.

Jos porwarilliset naiset tahtowat, tuten he aina kaunopuheliaasti lupaawat „knyhiä sijariaan“ auttaa, niin tulfoot riweihin. Ei tuitenkaan armollisina suojelijoina eikä hnywäntefijöinä, waan samanarwoisina taistelutowereina kuin nefin, jotka riweisjä ennestään owat.

Naiskongressseissa on lausuttu toiwomuksia, että porwarillisten naisten tuliji liittny työläisnaisten liikkeeseen. Tämän toiwomuksen tänttyminen on tuitenkin waikea, ei ai-noastaan näiden porwarillisten naisten epäilewäisnyden ja

kykenemättömyyden tähden, vaan myöskin proletarinaisten oikeutetun epäluulon tähden. Kuka takaa, etteivät nämät uudet tulokkaat kääntäisi vaikutusvaltaansa joko enemmän tai vähemmän oman poliittisen puolueensa hyväksi, kuten Englannin porwarilliset naiset tekivät. Myöskin on porwarillisella naisliikkeellä omalla alueellaanfin vielä niin paljon tekemistä ja tuskinpa niin pienestä joukosta totiseen taisteluun voimia riittäisikään. Sosialidemokratia ei odota heiltä paljoa apua, waikkakin on se sosialidemokratia, jota heidänfin vaatimuksiensa puolesta on voimakkaimmin taistellut.

Se on ainoa puolue, joka vaatii kummanfin sukupuolen yhdenvertaisuutta. Sosialidemokratia vaatii yleistä, yhtäläistä, välitöntä waali- ja äänioikeutta sukupuoleen katsomatta. Se vaatii kaikkien rajoitusten poistamista, jotka asettawat naisen yleis- tai yksitysoikeudellisessa suhteessa alarvoisempaan asemaan kuin miehen.

Myöskin on se sosialidemokratia, joka vaatii taattua kotoontumisvapautta niin miehille kuin naisillekin ja erittäinkin maalaistöväestölle ja palvelijattarille, jotka tähän saakka owat olleet melkein kaikkia oikeuksia wailla. Tähän asti ei mikään muu, ei myöskään ne porwarillisen naisliikkeen ajanajat, jotka niin lempeästi puhuvat noista „sisar-raukoistaan“, ole tehneet työläisnaisten hyväksi niin paljon kuin sosialidemokratia. Se on jo vuosikausia waatinut m. m. naispuolisia tehtaantarkastajia.

Socialidemokratia on, mikäli se meidän lainsäädäntömme mukaan on ollut mahdollista — porwarilliset lakimääräyksethän eivät ole myöntäneet naisille kansalaisoikeuksia — toteuttanut puolueensa sisäpuolella naisten ja miesten tasa-arvoisuuden. Meillä sosialidemokratien keskuudessa on miehiä ja naisia luottamushenkilöitä, kongresseissamme ja puoluepäiwillä sekä miehiä että naisia edustajina; ammattinyhdistykset owat awoinna niin miehille kuin naisille. Naiset ottawat osaa waltiolliseen agitationiin, ja kun porwarillinen nainen tuskin uskaltaa miehensäkään kuullen waltiollista työsynnyksistä mielipidettään lausua, koska wastaufkeksi tulee joko sääliwäisen pilkallinen olkapäitten kohotus tai kiukkuinen „mitä sinä siitä ymmärrät“, puhuwat sosialidemokratien kokouksissa naiset samoin kuin miehetkin ja heidän puheilleen an-

netaan sama arvo kuin miestenkin puheille. Waalien edellä jatkavat naiset waalilippuja ja lentofirjasia sekä kulkewat agitationi-mattoilla talosta taloon, jollaiseen hommaan eiwät porwarilliset naisajan ajajat vielä tähän saakka ole ryhtyneet. On yleensä helpompaa waatia kaituwissa puheissa oikeuksia, kuin niitä saatuja oikeuksia tarpeeksi hywällä tavalla kättää.

Kun me nyt olemme nähneet, että sosialidemokratia kannattaa useita porwarillisen naisliikkeen vaatimuksia, ja niitä tarmolla puolustaa, kuten kaikkea wapautuspyrinnöitä, on se porwarilliseen naisliikkeen nähden kuitenkin tietoinen siitä, että niitten vaatimusten toteutuminen, joita tämä ajaa, ei woi naistysnystä juinkaan rakkasta, waikkakin sen rakkaimista jonkun werran helpottaa. Kuten köyhälistön keskuudessa naisten tunkeutuminen teollisuusalalle on proletarien lukumäärää lisännyt sunnattomasja määrässä, painanut palkat alas, awannut hurjan filpailun miesten ja naisten välille, niin samallinen näytelmä tulee uudistumaan porwaristonkin keskuudesta, niinpian kuin naiselle tehdään filpailu miesten kanssa mahdolliseksi. Siwistynyt köyhälistö tulee kauhistuttawasja määrässä lisääntymään ja silloin woiwat henkisen työn tekijät ehkä tuntea itsensä solidariseksi ruumiillisen työn tekijöiden kanssa.

Waltiollisten oikeuksien ulottaminen naisiin tulee wahwistamaan niitten lutua, jotka ottawat osaa waltiolliseen taisteluun. Se luulo on aiwan wäärä, että naiset woisiwat muodostaa jonkinlaisen muista puolueista riippumattoman taistelujärjestön tai puolueen, ja taistella miehiä vastaan. Naiset asettuwat, niinpian kuin tulewat saamaan waltiolliset oikeudet, sen luokan puolelle, jonka keskuudessa owat syntyneet ja kaswatuksensa saaneet.

Silloin tullaan myöskin huomaamaan, että ei löydy mitään yksipuolista naistysnystä, waan että se erottamattomasti on suureen yhteiskunnalliseen tynnykseen yhdistetty. Sosialidemokratia, joka tämän kaisen jo nyt näkee ei siis lupullisena tarhoitusperänään pidätkään noita pikkuparannuksia, joista äsken oli puhe, waan taistelee muuttaakseen tämän nykyisen luottawaltion kapitalistisine talousjärjestyksineen sosialistiseksi kansanwaltioksi, jossa tuotannon wälifappaleet owat

fansan käsissä. Naisen vapauttaminen aineellisesta ja siweellisestä riippuvaisuudesta, palkkaorjuudesta ja prostitutiosta on ainoastaan tällä tavalla mahdollinen.

Eikö nkyiset olosuhteet ole aiwan pilkaksi ihmiskunnalle? Eikö se ole aiwan järfeä vastaan sotiwaa, että miljoonat miehet ja naiset wuodesta wuoteen, aamusta warhasesta iltaan myöhään raastawat ja työskentelewät, ilman että heidän töitensä tulokset kuuluvat heille, waan niille, jotka rahansa ja omaisuutensa mahdin avulla owat woneet ne itselleen riistää? Että warastohuoneet owat waatteita ja kengiä täynnä, aitoissa yltäkyllin wiljaa ja jauhoja, mutta kuitenkin ne, jotka tämän kaiken owat tuottaneet, nälewät wilua ja nälkää.

Raikkien porwarillisten mielestä on kaikki tämä niinkuin ollakin pitää. Tätä yhteiskunnallista järjestystä kiittävät nkyin suin sekä ne, jotka kristillistä rakkautta saarnaawat, kuin myös ne, jotka porwarillista oikeudellisuutta ylistawät.

Warmana woi kuitenkin pitää, että heidän lapsensa eiwät tule käsittämään, mitenkä ne miehet ja naiset, jotka taistelivat itsensäuhraawasti ihmiskunnan wapauttamiseksi, joutuivat wihan ja wainon alasiksi, heidän kunniaansa loukattiin ja heidät heitettiin rikossentekijöinä wankeuteen. Mutta sen he tulewat myöntämään ja käsittämään, että taistelewa köyhälistö ei ole wapauttanut ainoastaan itseään kapitalismin painon alta, waan wapauttamalla koko ihmiskunnan, on se tehnyt laupeudentyön myöskin entijille wihollisilleen.

Puolueen piiri-luottamushenkilöt,

joiden puoleen myös sopii kääntyä puoluetta koskevissa asioissa (ilmoitettava lakot y. m.), ovat seuraavat:

1. Helsinki. V. Perttilä, Työväenyhdistys.
2. Hanko. Räätäli J. V. Kivelä, Ratakatu 19.
3. Turku. Rouva Tekla Tuomola, Työväenyhdistys.
4. Pori. V. Laine, Rautatien puistokatu 19.
Karkku. K. Lehtinen.
5. Tampere. Emil Viljanen, Työväenyhdistys.
6. Hämeenlinna. J. H. Saaristo.
Forssa. K. Vesterberg.
7. Lahti. Evert Puonti.
8. Voikkaa. J. A. Domin.
9. Kotka. Matti Viitanen.
10. Viipuri. Neiti Mimmi Kontulainen, Punasenlähteenk. 2.
11. Sortavala. Maalari Aug. Lindgren.
12. Joensuu. Jalmari Karinen, Työväenyhdistys.
13. Kuopio. Tahvo Hiëkkaranta, Työväenyhdistys.
14. Mikkeli. Kirjaltaja Robert Valkonen Laasosen talo.
15. Jyväskylä. K. Mänty, Kunnallistalo.
16. Vaasa. J. Merivirta, Vaskiluoto.
17. Oulu. Otto Piisinen, Kansan Tahdon toimitus.
18. Kemi. A. Laakkonen, Työväenseura.

Puoluehallinnon kansliasta: Helsinki, Saariniemenkatu 6, saadaan puolueen jäsenkirjoja (niissä on puolueohjelma) à 20 p., Helsingin ylim. puoluekokouksen pöytäkirjoja à 2 mk. tai 1:50. Pian valmistuvat Tampereen puoluekokouksen ja Torpparikokouksen pöytäkirjat.

Puoluehallinnon lehtokirjasia N:o 8. *P. Leppänen Työtaiteluiden järjestämisestä.* Huom.! Erittäin tärkeä kirjanen tänä lakkojen aikana!

Joka lähettää puoluehallinnolle 5 mk. saa näitä 60 kpl., 10 mk. 130 kpl., 15 mk. 210 kpl., 20 mk. 300 kpl., 25 mk. 400 kpl., 30 mk. 510 kpl., 35 mk. 625 kpl., 40 mk. 760 kpl., 45 mk. 840 kpl., 50 mk. 1,000 kpl.